Оила ва жамият

عائله و جمعیت

17–СОН 1991 ЙИЛ 12 ДЕКАБРЬ
БАҲОСИ 15 ТИЙИН.

ПАЙШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

Суратчилар: А. МИРЗАЖОН, Абдуғани Абдураҳмон ўғли
ва А. КАРАВАЕВ.

«ЁР-ЁР АЙТСАНГ, БЕРИ КЕЛ»

«Ёр-ёр» — тўйларимиз файзи. Лекин тўйларимизда ҳозир ёр-ёрни қизлар эмас, момоларгина айтиши сир эмас. Сулув қизларимиз уни куйлаб, келинчакни бахт оғушига етакласалар, момоларимиз эса севинчдан дуога қўл очсалар, тўй янада файзлироқ бўлади.

Азиз қизлар, келинг қадимий удумларимизни унутмайлик.

Қуйидаги «Ёр-ёр»лар Хоразм вилоятининг Гурлан тумани Бешуй посёлкасида истиқомат қилувчи Саодат Йўлдошева, Турсунбой Бозорбоев, Шермат Реймов ва Лола Усмонова тилидан ёзиб олинди.

Қизлар мактаби

ХОРАЗМЧА

Аввал бошлаб худони
Ёд этайми ёр-ёр.
Пайғамбарлар руҳини
Шод этайми ёр-ёр.

Шилдир-шилдир қамишга
Сирғам тушди ёр-ёр.
Синашмаган йигита,
Синглим тушди ёр-ёр.

Синглим тушган элларнинг
Болдизиман, ёр-ёр.
Ёқасига қўндирган
Қундузиман, ёр-ёр.

Ўнг қўлима қайчи олиб,
Бахмал бичдим, ёр-ёр.
Бахмал бичган қўлларим,
Айшдадир, ёр-ёр.
Юсуф билан Зулайҳо
Беҳиштдадир, ёр-ёр.

ФАРҒОНАЧА

Ёр-ёр айтсанг, бери кел,
Айтишайлик, ёр-ёр.
Арғамчини тенг солиб,
Тортишайлик, ёр-ёр.

Арғамчини тенг солиб
Тортган синглим, ёр-ёр.
Рўзғор юкин елкага
Ортган сиглим, ёр-ёр.

Токчадаги қаймоқни
Ким тўкибди, ёр-ёр
Янги келган келинни
Ким сўкибди, ёр-ёр.

Келинчакни сўрасанг
Ўзи ёшдир, ёр-ёр.
Ўрта бўйлик, ширин сўз,
Қаламқошдир, ёр-ёр.

Тоғда ўсган арчани,
Саккиз денглар, Ёр-ёр.
Саккиз қизнинг сардори
Келди, денглар, ёр-ёр.

Роҳатой РЕЙМОВА
ёзиб олди.

Етти кун

500 ЙИЛДАН КЕЙИНГИ ЭЪЗОЗ

Андижон шаҳри марказий майдони Бобур номи билан юритиладиган бўлди. Буюк саркарда, шоир ва давлат арбобига ҳайкал қўйиш ҳам режалаштирилмоқда.

ЎРНИДАН ҚЎЗҒАЛМОҚЧИ

Ўзбекистон телерадио давлат қўмитаси миллий телевизион кўрсатув ва радио эшиттиришлар компаниясига айлантирилади. Зора, шу баҳона ойнаи жаҳонимиз араваси ўрнидан қўзғолиб кетса!

100 ДОЛЛАР

Саудия Арабистонидан келган меҳмон Аҳмаджон Муҳиддин Тошкентдаги Мирза Ғолиб маҳалласидаги масжид қурилишига 100 доллар ҳадя этди. Бу Русиянинг пулига чақилганда 11 минг рубль демакдир. Эҳсони оллоҳнинг даргоҳида қабул бўлсин!..

ҲАҚИҚАТ БЎЙ КЎРСАТМОҚДА

Зарафшон тоғи бағридан қадимий Узунқир қалъаси қолдиқлари топилди. У ердан қазиб олинган ашёларга қараганда қалъанинг ёши 2500 йилни ташкил этади. Мазкур янгилик аждодларимизнинг бу ерларда қадимдан яшаганликларини кўрсатадиган яна бир далилдир.

ПУЛ ОҒИРМИ, КУРКА!

Термиздаги деҳқон бозорида бир киши яхши боқилкан куркасини нақд 500 сўмга пуллади. Илгари бу пулга бир оилани сут — қатиқ билан тўла таъминлайдиган соғин сигир сотиб олардингиз.

АБУ ЛАЙС АС-САМАРҚАНДИЙ

БЎСТОН УЛ-ОРИФИН

ФАРЗАНД ТАРБИЯСИНИНГ НОЗИК ЖИҲАТЛАРИ

Руҳлари шод бўлсин, Расуллилоҳу саллоллоҳу алайҳи васалламнинг аҳлоқ жамила ва одат шарифлари тамоми оламға машҳурдир. Дўст ҳам, душман ҳам эътироф қилур. Бутун коинот санохон ҳулқу Муҳаммадий эрур. Ҳаммадан зиёда таърифи Қуръони каримнинг «Нун» сурасида яратилган ҳолиқлари тарафидин ила ёвмилли ва аъло марҳамат қилур: ВА ИННАКА ЛАЪАЛО ХУЛУҚИН ЪАЗИМИН. Яъни, эй Ҳабиб, ҳеч шубҳа йўқдирки, сиз албатта, ниҳоятда буюк бир ҳулқ соҳибидирсиз.

Ривоят:

Абу Толиб ҳазратлари ёшликларини шундай ёд қилурлар:

Отамнинг дўстлари даврасида ўтирган чоғларида, хонага кириб, пойгакка ўтирсам, ҳазрат майин кулиб, бош ирғаб қўярдилар. Улуғларнинг суҳбатидан баҳраманд бўлардим. Машварат охирида эса, менинг таърифимни қилиб, бир-икки сура тиловат қилиб беришимни илтимос қилардилар. Талаффузимда ўқилган сурлардан эриб, тасанно айтишарди.

Бу муҳит каминага маърифат дарвозаларини катта очди.

Эй ўғлим, фарзандларингга уч ёшидан бошлаб ҳадислар маънисини уқдир. Муборак сураларни ёд олишига кўмак бер, токи олти ёшида тили равон бўлиб, Расуллиллоҳ айтган сўзларни такрорласин. Ўн ёшида бу ишга қунт қилмаса, тазйиқ ила ҳукм ўтказ, илло бундан асло дили ранжимасин. Боланинг кўнгли шаффоф ва мўрт бўлур.

...Дилкушо кишилардан бири фақиру уламолардан эъзозлисининг ҳузурига келиб:

Тақсир, маслаҳат беринг, — деди.

— Айтинг.

— Ўғлимнинг тарбиясидан асло гинам йўқ. Аммо, камсуқум, сўраган саволимга базўр жавоб қилур. Мен билан ёзилишиб суҳбатлашмайди. Ўз дунёси билан ўзи банд...

— Улфатлари борми?

— Ана шу мени қийнайди-да...

— Сизга бир воқеани сўзлай, — дебди фақиҳ. — Бообрў кишининг хонадонида меҳмонда бўлдим. Такаллуф ва ҳурматига сира-сира эътироз йўқдир. Лекин олимлар суҳбатидан баҳраманд бўлишга иштиёқманд фарзандини кўпчилик олдида жеркиб, йиғилганларнинг дилини ранжитди. Маърифатга интилган одамнинг кўкрагидан ҳеч қачон итарма, унинг оқибати беҳайр тугар!

Шу гапдан хулоса чиқариб олаверинг.

Ташриф буюрган киши фақиҳнинг сўзларидан ўйланиб:

— Ҳақ гапни айтдингиз, чоғи. Шу пайтгача ани ёш бола деб ўйлайман. Маслаҳатлашмайман...

Расуллиллоҳу саллоллоҳу алайҳи васаллам айтмишларки:

— Кимнинг ёш боласи бўлса, уларга болаларча, ўсмирларга ёшига муносиб, балоғат ёшига етганларга ақл ила муомала қилсин.

Нашрга тайёрловчи
Музаффар МИРЗО

КЕЙИНГИ СОНЛАРДА

- Шерали СОКИН: Фақат хонадонларни ўмараман. (Ўғри билан суҳбат)
- ЖУНА: Кўнглимдагидек эр тополмадим.
- Маҳмуд АБДУЛФАЙИЗ: Япон профессорининг ўзбекларга маслаҳати.
- Жуманазар БЕКНАЗАР: Уч кунлик машшоқ.

Таомнома

АТАЛА

АСЛИДА АВЛОДЛАРИМИЗДАН нимаики удум қолган бўлса, билингки, беҳикмат эмас. Туркий таомномадан ҳали-ҳануз ўз ўрнини бўшатмай келаётган қандай овқат бўлса, у замонлар чиғириғидан, манаман деган таъби нозик, диди ўткир ошпазларнинг, қолаверса, танлаб тановвул қиладиган хўрандаларнинг синовидан ўтгандир. Таъбир жоиз бўлса, атала ҳам ана шундай таомлардан бири саналади. Лекин уни ҳамон эъзозлайдиганлар билан бир қаторда хуш кўрмайдиган, гоҳо унутган ва гоҳо назар-писанд қилмайдиганлар ҳам оз эмас. Бирон жойга меҳмондорчиликка борганингизда дастурхонга атала тортишганми? Йўқ, албатта. Агар шундай қилишганида «Ҳай аттанг, келиб-келиб мен аталага тенг бўлдимми?» деб ўпкангиз қозондай бўлиши турган гап эди.

Шаҳри ғулғулаларда атала қилиш удумдан чиққанми? Буни билмайман. Лекин чекка-чеккаларда, овул-қишлоқларда уни ҳали унутишгани йўқ. Атала ўзи қандай овқат? Еб кўрганмисиз? Йўқ, дедингизми? Унда туғруқхоналарга иши тушган аёллардан, тишлари тўкилиб кетган чол-кампирлардан момолардан қолган бу таомни эслаб турадиган кайвони одамлардан «Атала мазали овқатми?» деб сўранг. Айтишади.

Яна бир нарса шуки, аталанинг тайёрланиши, унинг фойдалари ҳақида турлича фикрлар эшитасиз. Лекин сўраб-суриштирганингизда шу нарса аён бўладики, атала ўз ўрнида таомларнинг сарасидир. У қандай тайёрланади? Албатта, мен бу борада мутахассис эмасман. Бироқ эшитганларим, ўқиганларимга таянаман.

Тоғорага ун солиб, совуқ сув қуйиб, қуюқ-суюқлигини қаймоқдай қилиб аталайсиз. Аталаш вақтида тугунчалар ҳосил бўлмаслигига эътибор беринг. Қозонга қўй ёғи ва сариёғ солиб қиздириб, пиёз солиб қовурасиз. Сўнгра бир стакан сув қуйиб қайнатасиз ва аталанган унни [illegible]иб капкир билан тез-тез кавлаб турасиз, акс ҳолда таом қозонга ёпишиб, куйинди ҳиди келиб қолиши мумкин. Қўй ёғида пиширганингизда унни илгари аталаб олмасдан пиёз билан ёғда қовуриб, сўнгра сув қуйиб пиширсангиз ҳам бўлади. Атала учун: 500 гр. ун, 200 гр. ёғ, 2-3 бош пиёз, таъбга қараб туз солинади. (Карим Маҳмудов, «Ўзбек таомлари», «Ўзбекистон» нашриёти, 1977 йил, 94-бет).

Сурхондарёда атала сал бошқачароқ усулда пиширилади. Камина ошпазлик илмидан бехабар бўлганлигим учун буни ихчамроқ, соддароқ қилиб тушунтиришга уриниб кўраман. Мана, борингки, олов ёнаётган ўчоққа қозон осилди, кейин зиғир ёғи ёки думба (қуйруқ) ёғи солиб қиздирасиз, сўнгра эланган унни таъбга қараб ва кераклича қилиб соласиз. Фурсатни қўлдан бой бермасдан капкир билан аралаштира бошлайсиз. Шундай бўлсинки, унинг думалоқ-думалоқ, лўнда-лўнда бўлиб қолишига асло имкон бермаслик керак. Лекин шуни унутмангки, қовурилаётган ун ёғда куйиб ҳам кетмаслиги керак. Хуллас, чамасини олгандан сўнг қозонга қайноқ сув соласиз. Албатта, сувнинг ҳам меъёрини ўзингиз белгилайсиз. Атала қайнайверади, сиз уни тинимсиз аралаштириб турасиз. Яна бир нарса — агар истасангиз, қайнаётган аталага оқ қанд ёки новвот ташласангиз, унда асти қўяверинг. Бундай атала мўмиёни ҳам йўлда қолдирса керак. Атала бамисоли малҳамга айланиб пишгандан сўнг, қозонни оловдан оласиз ва бир фурсатдан сўнг дастурхон атрофида умидвор ўтирганларга сузиб бераверинг. Агар улар ошпазлик санъатингизга тан беришмаса, унда келаверинг.

Гарчанд атала ҳақидаги фикрлар турлича бўлса-да, лекин унинг афзалликлари, фойдаси ҳақидаги мулоҳазалар бир-бирига жуда яқин. Жамила хола Аллаёрова шундай дейди:

— Илгарилари аталани ахталанган қўйнинг думба ёғидан қилишган. Бошқа хилдаги қўйларнинг думба ёғидан пиширса нима қилади, дерсиз. Гап шундаки, тортилган, яъни ахталанган қўйнинг думба ёғи-қуйруғи қоринни дамлатмайди. Бундай ёғдан қўшиб пиширилган аталанинг сифати ҳам, мазаси ҳам тамоман бошқача бўлади. Ана шундай, аждодларимиз ҳар бир нарсани ипидан игнасигача билиб иш тутишган...

— Оҳ, оҳ, аталами, сўраманг биродар, — гапга қўшилади олти нафар ширин-шакар ўғилнинг отаси Ёқуб ака Норбоев. — мен ўғилларимнинг ҳар бири туғилганида аёлимга — туғруқхонага атала олиб борганман. Қайнонам эскини кўрган, кайвони ҳам пазанда аёл. Аталани сozлаб пишириб берарди, мен эса олиб борардим. Агар бу овқат жайдари ун билан сут, сариёғ қўшиб пиширилса, у ҳар қандай бошқа овқатдан ҳам малҳамроқдир. Дарвоқе жайдари ун қандай бўлади? Ўзимизда етиштирилган буғдойни сув тегирмонда торттирасиз, шунда унинг ғози куймайди, яъни қувват даражаси камаймайди. Агар буғдой электр қуввати билан ишлайдиган тегирмонда торттирилса, унинг ширадорлиги анча пасаяди. Янги кўзи ёриган аёллар учун бошқа овқатлар аталанинг олдида салом бериб ўтаверади. Агар атала зиғир ёғига қилинса янаям яхши, думба ёғида ундан ҳам яхши...

Аллақачон неварали бўлган зиёлилардан бири Тожигул опа Қодирова ҳам аталани мақтайвериб эси кетадиганлардан чиқиб қолди:

— Бу таомнинг савобига нима етсин. Ҳозир кўп ҳолларда кўзи ёриган аёл учун аталанинг ўрнини боса оладиган бошқа бирон бир таом бўлмаса керак.

Ҳалима опа Назарова Сурхондарё вилоят туғруқхонасидан, I-тоифали шифокор, 23 йиллик иш тажрибаси бор. У киши шундай дейди:

— Гап аталани пиширишга боғлиқ. Баъзилар бизни оналарга олиб келинган аталани бердирмаслигимизда айблашади. Масалани тўғри тушуниш керак: биз умуман аталага қарши эмасмиз, балки сифатсиз, хом-хатала пиширилган аталанинг эндигина фарзандли бўлган оналарга берилишига қаршимиз, холос. Тўғри, бизда гоҳо оврупалик дўхтирлар фалон аёл атала ичганидан сўнг боласининг ичи ўтаётир, деб ваҳима ҳам қилишади. Лекин ваҳимага ўрин йўқ: атала — қуввати баланд, фойдали, ошқозонга яхши сингадиган таом. Эндигина бўшаган аёлга дармон бўлади, белини қотиради, ичини равонлаштиради, кўкрагига сут келтиради. Бундай сутдан тамшанган чақалоқнинг аъзолари бир текис ривожланади. Аёл учун ҳомиладорлик ҳазил гап эмас. У ҳар сафар фарзанд кўраётганида бир ўлимдан қолади. Демак, ана шундай пайтда унинг ички аъзолари ҳам катта ўзгаришни бошдан кечиради. Соғлом аёл ҳам камқувват, жуда нозик ҳолга келиб қолади. Ана шундай пайтда ҳақиқий пазанда қўли билан тайёрланган атала унга кўмак беради.

Хуллас, момомерос таом — атала ҳақидаги гаплар ҳозирча шулар. Қолганига бирон нарса билсангиз, сиз ҳам қўшимча қиларсиз.

Маҳмуд АБДУЛФАЙИЗ,
«ОИЛА ВА ЖАМИЯТ»нинг вилоятлараро мухбири
СУРХОНДАРЁ вилояти

ЗАВҚ

Суратчи: Даврон АҲМАД.

Ажаб дунё

ОИЛАВИЙ РЕКОРДЛАР

Севишганлар Немец Фридрих Дебольд ва француз қизи Матильда Эрнснинг никоҳи келин ҳали балоғатга етмаганлиги туфайли 2 йилга кечиктирилган эди. Ҳаёт тасодифлари уларни турли йўналишларга тарқатиб юборди. Ошиқ-машуқлар қалбдаги муҳаббат аланғаси ўчмаганлиги сабаб 70 йилдан кейин учрашиб, тўйларини ўтказишга муваффақ бўлдилар.

* * *

Зимбабада Тума Нзумаказенинг оила аъзоларини рўйхатга олиш учун ҳужжатларни расмийлаштирувчи комиссия бир неча кун овора бўлдилар. Чунки унинг 24 рафиқаси, 136 фарзанди бор эди.

* * *

Энг кекса келин Британиялик Уинфред Кларк ҳисобланади. Бу аёл 100 ёшга кириши арафасида 80 ёшли Альберт Смитга турмушга чиққан.

Энг узун бўйли эр-хотин Лондонда яшовчи Анна Ханен Свен ва Мартин ван Бюрен Бейтсалар ҳисобланади. Аннанинг бўйи 227 см ва эриники 219 см. бўлган. Улар бошқа мамлакатларда ҳам энг новчалар оиласи деб танилган.

* * *

Сэр Темульи Бкинайн Наримэн ва леди Наримэн ўртасидаги никоҳ улар беш ёшга кирганларида рўйхатга олинган экан. Бу энг узоқ давом этган никоҳ даври (86 йил) ҳисобланади.

Никоҳ маросимининг сони жиҳатидан рекорд — 1982 йил 14 октябрда Сеулда (Жанубий Корея) рўйхатга олинган. Бунда 83 мамлакатдан 5837 жуфт келин-куёв иштирок этган.

* * *

Колифорниялик собиқ Баптист (Христиан мазҳабларидан бирига мансуб руҳоний) Глин «Скотти» Уолф 27 маротаба никоҳдан ўтган. 41 фарзанднинг отаси бўлган. Лекин 25 қайнонага куёв бўлгани қизиқ. Бунинг сабаби, маълум бўлишича, у киши 2 хотин билан 2 маротаба ажралишиб, қайта никоҳланган.

УЙ БЕКАСИГА АЙЛАНИБ...

Англияда намунали уй бекаси конкурсининг жюри аъзолари танловда эркак кишини кўриб жуда ҳайрон қолдилар. Болаларнинг онаси Джеральдина кўпроқ пул топгани ва уйга кеч қайтгани туфайли оилада барча уй рўзғор ишларини бажаришни эри Ричард ўз зиммасига олган.

Ричард қисқа иш куни бўлганлиги сабаб ўзи овқат пиширар, кир ювар, тикар, бир ёшли ўғли ва тўрт ёшли қизини тарбиялар экан. Жюри аъзолари танловда ғолиб чиққан 12 ғолиблар қаторида унга ҳам «Намунали уй бекаси» мақтов қоғозини беришга қарор қилдилар.

Ҳикмат СОБИРОВ тайёрлаган

Мутол[illegible]

АЖИБ ОЛАМ ФУҚАРОЛАРИ

ҚАЧОН УЙГА БОРСАМ, отамнинг йиллар бўйи йиққани — мўъжазгина кутубхонаси томон шошиламан. Китоб варақлашдан аввал уларга бир зум термулиб туришнинг гашти ўзгача. Ҳофиз, Саъдий, Навоий, Толстой, Бальзак, Хеменгуэй... Башариятнинг ўлмас даҳолари истаган дақиқада суҳбатдошингизга айланиб, гўзал уйлари, теран мушоҳадалари билан сизга ҳамфикр, ҳамдард бўладилар. Ўзингизни бир зум ажиб олам фуқаросидек сезасиз.

Баъзан ўйлаб қоламан: турмуш ташвишлари аталмиш юҳо ҳаммани ўз комига тортаётган шафқатсиз даврда одамларни, айниқса болаларни китоб ўқишга вақтлари, аниқроғи хоҳишлари [illegible] кемоқда. Ҳаёт ва китоб саҳифалари ўртасидаги тобора катталашиб бораётган фарқ уларни ўқишдан бездиряпти, шекилли.

Маҳалламизда ўсмирлар — укаларим бор. Деярли ҳаммасининг қўлидан иш келадиган бўлиб қолган. Елиб-югуриб тинишмайди Бири нонвой, бири косибга шогирд, яна бири қандолатчи. Яхшигина пул топишади. Тўғриси, уларга ҳавасим келади. Ёшлигидан вақтини бекор ўтказмай бирор ҳунарнинг бошини тутганига, ота-онасига суянч бўлаётганига. Лекин ташвиш ҳам йўқ эмас: болаларнинг ҳеч бўлмаса ишдан бўш пайтлари қўлларига китоб тегаяптими? Фақат янги Амриқо фильми ёки бозорда фалон пулга сотилаётган «Адидас» крассовкасигина эмас, ўқиган, ёқтирган китоблари ҳақида ҳам баҳслашармикин, улар.

Шу ўй-хаёллар мени вилоятимиздаги энг йирик Нодирабегим номидаги кутубхонага етаклаб келди. Бир вақтлар ўзим соатлаб вақт ўтказган гўшага-болалар ва ўсмирлар бўлимига кўтарилдим. Кутубхоначи Абиба опа Минарипова билан суҳбатлашдим.

— Кутубхонага мухлисларингизни келиши камайгани йўқми?

— Нега энди? — ажаблангандай жавоб бердилар Абиба опа. — Аксинча, кўпайган. Биласиз, ҳозир чиқаётган китобларнинг нархи осмонда. Шунинг учунми, мактаб ўқувчилари, талабалар кўпинча кутубхонамизга келиб, янги китоблар билан танишадилар.

Дарҳақиқат, Абиба опанинг гапларида жон бор. Нашриётларимиз ўз маҳсулотларига қўяётган нарх ўқувчи, талабалар учун оғирлик қилмоқда. Ўзингиз ўйлаб кўринг: «Муҳаммад пайғамбар қиссаси» — 8 сўм, Яссавий «Ҳикматлар»и — 6 сўм, Навоий «Сабъаи сайёр» — 6 сўм, «Қисаси Рабғузий» — 5 сўм, Чўлпон — «Яна олдим созимни» — 5 сўм, ҳатто эртак китоблар ҳам қиммат.

КУТУБХОНАДА дарров кўзга ташланадигани-ўзбек тилидаги китобларнинг ниҳоятда камлиги. Тасаввур қилингки, йигирмага яқин жавоннинг атиги иккитасидаги на[illegible] рил[illegible] ярм[illegible] биё[illegible] рис[illegible] «Н[illegible] мен[illegible] бера[illegible]нишманд. Абиба опадан бўлимга келувчилар кўпроқ қандай адабиётларни, қайси муаллифларни хуш кўриб олишларини сўрадим. У киши бир тўп китобхонлар варақаларини кўрсатдилар. Варақаларда деярли барча йирик ўзбек ёзувчи ва шоирлар[illegible]сандр Дюма, Фенимор Купер, Жанни Родари, Стивенсон, Мушфиқ Козимий китобларининг мухлислари кўп. Одоб-ахлоқ мавзуидаги китоблар ҳам туриб қолмас экан: «Инсон одоби билан» тўплами ўқилавериб титилиб кетибди. Шунингдек, спорт (айниқса шахмат) мавзуидаги китобларга рағбат кучли эканлигини ҳам билиб олдим.

Абиба опа билан хайрлашарканман, кўнглимни банд этган ғашлик тарқагандек бўлди...

Азиз АБДУЛҒАНИ
Наманган вилояти.

Эълонлар

ЁРДАМ БЕРИНГ!

● БИРОДАРЛАР! Оққон ҳасталигига чалиниб анчадан бери узоқ Белорус жумҳуриятида даволанаётган юртдошимиз 10 ёшли Шерзод Шариповга моддий мададингиз зарур. Бухоронинг Вобкент тумани акционерлик-тижорат банкида 000711909-ҳисоб рақами очилган. Ёрдам беринг!

ДУО ҚИЛАМАН

● МУФТИ ҳазратларининг сайъ-ҳаракати билан чоп этилаётган Қуръони карим тафсирини менга жилдма-жилд жўнатиб турган биродаримни бир умр дуо қилар эдим. 731622. Қашқадарё вилояти, Чироқчи туманидаги «Кўкдала» қишлоғи. Толмас Мадартов.

НИҲОЯТ

● НАБИЖОН БОҚИЙ! Уйланибсиз. Табриклаймиз. Бахтли бўлинг! Абдураззоқ, Сирожиддин, Асқар, Муртазо.

ТЕКИНГА

● СУВАРАК (таракан), пашша ва чивиндан осонгина қутулишнинг йўлини топдим. Маслаҳатимни текинга улашаман. 700190. Тошкент — 190, а/я — 3737. Жамолбек.

ИЖАРАЧИ

● УЧ КИШИДАН иборат ёш олим оиласи вақтинча яшаб туриши учун Тошкентда ижарахона ахтармоқда. Тураржойингизни озода сақлаб, ижара ҳақини ўз вақтида тўлаб туриш кафолотини берамиз. Тел: 32-56-11

МУБОРАК!

● ҚУВОН АКА! Сиз раҳбарлик қилаётган «Ғаллаорол» давлат хўжалиги ғалла етиштириш режасини ошириб бажарибди. Муборак бўлсин!

ЎРОЛ!

СОТИБ ОЛАМАН

● АБУ АЛИ ибн Синонинг беш жилдлик «Тиб қонунлари» асарини сотиб оламан. Харид шартини маълум қилинг. 702500. Ангрен шаҳри, 2/5 квартали, 7 уй, 30-хонадон. Х. Бердиев.

ЭЪЛОНЛАР ТЕКИНГА ЧОП ЭТИЛМОҚДА.

* *

«Оила ва жамият» таҳририяти барча журналистларни, сураткашларни ижодий ҳамкорликка таклиф қилади. Сизни мўмайгина қалам ҳақи ва мукофот кутмоқда.

Бу қиз нега тўхтаб қолди! Балки совуқ ҳавода жунжиккандир, балки хаёл сурганча кимнидир кутиб тургандир. Нима бўлганда ҳам, суратчимиз Абдул Ғани ЖУМА уни шу ҳолда суратга олди. Манзара-да...

Суратчи: Абдул ҒАНИ ЖУМА.

ҚИЗБОП ЖОЙ

ЎШАНДА поездга биринчи марта чиқишим эди. Ўқишга кириш учун Тошкентга кетаётган эдим. Паттамда кўрсатилган бўлмага кирганимда, унда икки йигит бор экан — бири мен тенги, иккинчиси каттароқ. Бироздан сўнг, бўлмага бир қиз отаонаси билан кирди. Ота-она қизини кузатгани чиққан шекилли, бизни кўрди-ю саросималаниб қолди. Уйлаб кўринг, ахир қандай қилиб ёлғиз қизни уч нафар эркак турган хонага ташлаб чиқиб кетади. Ҳалиги киши бошини қашиб, ҳар бир бўлмага бош суқиб чиқа бошлади. У «қизи боп» жой изларди.

Ўшангаям бир йил бўлди. Ҳар сафар поездга чиққанимда «ўзи боп» жой излаган ҳаёли қиз жувонлардан бир нечасини кўраман. Ахир ибосини, ҳаёсини кеткизмаган ўзбек қизлари, аёллари қандай қилиб бегона эркаклар кўзи олдида чўзилиб ёта олади. Улар поездда ёт... туриш учун кийинишлари, у... ёқ бу ёқларига оро беришлари керак. Бунинг устига, бегона эркакларгаям, аёлларгаям битта ҳожатхона.

Менимча, поездларга патта сотишда аёлларга алоҳида, эркакларга алоҳида вагон ажратиш керак. Ҳеч бўлмаса, жумҳуриятимиз ичида қатнайдиган поездларга шу қоидани жорий қилиш лозим. Токи, аёлларимиз вагонларда қимтиниб-қисиниб юрм... синлар.

Энг даҳшатлиси биз бундай номаъқул ишларга кўникиб қоляпмиз.

Келинг дўстлар эркак ва аёл ўртасидаги чегарани бузмайлик. Ўртамиздан парда кўтарилмасин.

Абдуғани ҲАЙДАРАЛИ ўғли
Фарғона вилояти

Маслаҳат

САБЗИНИ ШУНДАЙ САҚЛАЙДИЛАР

Сабзидек тез сифатсизланадиган нарса йўқ. Агар уни озгина муддат назардан четда қолдирсангиз уч тарафидан сўлиб, тиришиб, терисини пўпанак босади. Сабзининг сифати бузулмаслиги учун сарғиш тупроқдан фойдаланишингиз мумкин. Тупроқни кавлаб оласизда сув қўшиб суюлтирасиз. Сўнгра сабзини тайёрлаган суюқлигингизга ботириб оласиз.

Сабзида тупроқли қуруқ зирҳ пайдо бўлгандан сўнг қутига жойлайсиз ва ертўлага бекитиб қўясиз. Тупроқ «қалқон» сабзини қуришдан, илдизмеваси эса токи янги ҳосил чиққунга қадар сифатини сақлаб туради.

САРИМСОҚПИЁЗ БАҲОРГАЧА ТУРАДИ

Саримсоқпиёзни бинода сақласангиз «ниш»лари қуриб, сарғайиб ва шалвираб қолади. Намчил жойда сақласангиз эса кўкариб кетади. Хўш, унда нима қилиш керак?

Саримсоқни қазиб олгандан сўнг яхшилаб қуритасиз ва поясини кесиб ташлайсиз. Томирини эса оловда куйдирасиз. Доғистонлик томорқачилар бу оддий усулни кўпдан бери қўллаб келишади. Агар юқоридаги ишлар қилинса, саримсоқпиёз баҳоргача дастлабки ҳолатини сақлаб туради.

УМРИНГИЗ УЗОҚ БЎЛСИН

Қандай қилиб юз йил яшаш мумкинлиги Абхазияда сир сақланмайди.

Абхазлар эви билан, меъёри билан овқатланишни яхши кўрадилар ва очкўзликни, дастурхон атрофида бўладиган сергапликни тарбиясизлик деб биладилар.

Абхазда бир марта истеъмол қилишга етадиган овқат тайёрлашади, илитма ейишни хуш кўришмайди. Гўштни фақат уйга меҳмон келгандагина ейишади. Чунки улар гўштни кам истеъмол қилиш одамнинг умрини узайтиради, деган ақидага амал қилишади. Қадимги анъанага кўра, энг шариф меҳмонга ҳўкиз, оддийларига қўй, ўртача меҳмонларга эса товуқ сўйишган. Бу одат табиийки, ўтмиш қаърига сингиб кетди, лекин «уйдаги ҳамма яхши нарса меҳмон учун» деган эътиқод ҳамон сақланиб қолган.

Овқатланишда ёшни фарқлаб ўтиришмайди, яъни фалон таом ёшларга фойдали, қарияларга зарарли деган гаплар йўқ. Абхазларнинг анъанавий овқатлари рўйхатида асал, ёнғоқ, сут (кўпинча эчки сути), шифобахш ёввойи гиёҳлар бор.

Маҳмуд ФАЙЗ
ўзбекчалаштирди.

Бош муҳаррир
Қулман ОЧИЛ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Жуманазар БЕКНАЗАР
Муҳаббат ИБОДОВА
Муяссар МАНСУР
Тўлқин ҲАЙИТ
(масъул котиб).

«Семья и общество»
Издается на узбекском языке

Буюртма 5971

Обуна индекси 64654

● Муҳарририятга келган мақолалар машинкада ёзилган, икки оралиқда олти бетдан ошмаслиги лозим.

МУАССИС:
Ўзбекистон Болалар жамғармаси.

20 минг нусхада чоп этилди.

Манзилимиз:
700029, Тошкент — 29, Навоийшлар хиёбони, 1-бино.

Телефон: 39-43-95

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. Тошкент шаҳри.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12